

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע"נ

ברוך דוב ז"ל בן יבלחט"א משה חיים ווידרא נ"י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ"ל

מראה מקומות רשפי אש

לע"נ מרים שיינדל צה יבלחט"א אפרים שמעון סינאוויץ

LAKEWOODDAFYOMI.COM

בבא מציאע דף לז

ספר

הליכות עולם

לרבי ישועה בן יוסף הלוי

מארץ תלמיסאן

והחונים עליו

יבין שמועה

למורינו הרב שלמה

אלגאזי

כללי הגמרא

למרן רבי יוסף קארו

בעל הבית יוסף

כל אלו מתוקנים על פי כתבי יד ודפוסים ראשונים
בצירוף מבוא הערות ומפתחות

סאת

שמריהו פורטנוי

726077

בהוצאת

מכון 'שער המשפט'

ירושלים תשנ"ח

מהדורה חדשה ומתוקנת

לעצמו טיהר דתניא וכו', ופירש"י ז"ל לעצמו טיהר לטעמיה אזיל דאמר הכי בדוכתא אחריתי. ובפרק כירה (שבת לח ב) לגרמיה הוא דעבד, ופירש"י יחיד הוא ואין הלכה כמותו. ובפרק שלשה שאכלו (ברכות מח א) שמעון בן שטח לגרמיה הוא דעבד, ופירש"י ז"ל אין אדם מודה לו:

תעז. בהמצניע (שבת צג ב) ש"מ אכל שני זיתי חלב בהעלם אחת חייב, כלומר ש"מ דאיכא תנא דסבר הכי והיינו סומכוס דמספקא לן בפ' אותו ואת בנו (חולין פג ב) ולא איפשיט התם דילמא ניפשוט מהכא, הרשב"א:

תעח. ע"ש (חיי' הרשב"א שבת צג ב) מדקאמר להו אי אתם מודים בלאחריו ובא לו לאחריו שהוא חייב מכלל דפטרי רבנן פירוש לאו ממאי דאמר להו אי אתם מודים קא דייקי דאדרבה אמאי דלא פליגי אמר הכי ולומר כמו שאתם מודים לי בזה הודו לי בזה אלא מדקאמר הם לא מצאו תשובה קא דייק דקס"ד דה"ק הם לא מצאו תשובה וחילוק לחלוק עליהם ואעפ"כ לא חזרו בהם דאלמא סבר דאף במוציא לאחר ידו פטרי:

תעט. בפרק (נדה יב ב) מאן דמתני הא לא מתני הא, ואי קשיא²⁶ הא אמרה גמי רב יהודה אמר שמואל חדא זימנא גבי מתניתין איכא למימר פרושי מפרש למתניתין והכא פסיק ליה כר' חנינא:

תפ. בפרק המפקיד (גימ' לו ב) נחלקו רש"י ותוספות ור"ה מודה אנו ר"ע אם היה מתלמידי ב"ש או מתלמידי ב"ה²⁷:

תפא. בפרק כל הצלמים (ע"ז מה א) כתבו התוספות ור"ה אמר ר"ט ר' יוסי הגלילי תלמיד חבר לר"ע ורך ממנו בשנים ואע"פ שמזכירו בפ"ק דגיטין²⁸ מקמי ר"ע לא קשיא דכמו כן מזכיר באגדת פסחים²⁹ ר"ע קודם ר"ט אע"פ שהיה רבו, וכתבו עוד התוס' (כתובות קה א ד"ה דחשיבו) אע"פ שר"ע חשוב מר"א בן עזריה מזכירו תחלה מפני יחסו ומפני נשיאותו:

יבין שמועה

תפא. בפרק כל הצלמים (ע"ז מה א) כתבו התוספות וכו'. פירוש לפירושם נראה שר"ע הרב היה רך בשנים יותר מר"ה הגלילי שהיה תלמיד חבר לו ולפיכך דבר לו בלשון כבוד ר"ע אני אוכין ואדון לפניך מפני שהיה זקן ממנו.

הערות

25. עפ"י דפ"ר.
26. רש"י שם.
27. ע"ן לעיל ביב"ש כלל ר"ל.
28. צ"ל פרק בתרא דגיטין פג א.
29. בהגדה של פסח: מעשה ברי"א ורבי יהושע וראביע ור"ע ורבי סרפון.

תע. בבתרא (קט"ב) תיובתא דכולהו לימא נמי תהוי תיובתיה דר"ל ותסברא והאמר רבה הלכתא כר"ל ל"ק בתוך כדי דבור. כתב הרמב"ן ל"ק וכו' אפשר דהשתא הדר מתיובתיה דלא הוי תיובתא דחד מינייהו דאינהו לאחר כדי דבור וברייתא תוך כדי דבור:

תעא. [בפסקי הרא"ש ז"ל פרק מצות חליצה (יבמות פ"ב סימן י"ו) כשאמר בירושלמי הדא אמרה פירושו והיכול להיות]²¹:

תעב. בפ"ד דב"ב²² בתוס' הרא"ש קשיא מנא ליה לגמרא דר"ה הגלילי מחייב תם בחצי כופר, וי"ל דהא דנקט ר"ה הגלילי לאו משום דשמעי ליה בהדיא אלא כלומר דמצי סבר הכי ור' אליעזר ור"ע לא מצו סברי וה"ה דמצי למינקט שמעון בן זומא דמצי מחייב תם בחצי כופר אלא ר"ה הגלילי שהיה חבירו של ר"ע ושמעון בן זומא היה תלמיד:

תעג. (בפ"ב) [בפ"ג] דמכות יג ב) והא תנא דבי ר' ישמעאל זו היא שיבה זו היא ביאה. כתב הריטב"א ז"ל לאו עיקר קושיא היא דהא מצי לשנויי דכיון דאיכא דדמי ליה טפי לדדמי ליה דיינינן ועיקר קושיא [מועוד]²³ דליגמר [מעיני לעיני] דהא דמי ליה, וכן פירשו בתוספות²⁴ עכ"ל:

תעד. במעילה (ג א) והא דפליגי בה רבה ורב יוסף פשיטא ליה לר' אלעזר דבעי ר' אלעזר וכו' כלומר פשיטא ליה כחד מינייהו ומיהו לא ידעינן כהי מינייהו ס"ל ואפ"ה רוצה הגמרא לדקדק [כן]²⁵ ונימ דאי אשכחן ליה בדוכתא אחריתי דמספקא ליה האי דינא נקשה מדבעי רבי אלעזר משמע דפשיטא ליה:

תעה. בריש נדה (ד ב) כל אשה שיש לה וסת לימא מתניתין ר' דוסא היא ולא רבנן דתניא ר' אליעזר אומר וכו' ור' דוסא אומר כל אשה שיש לה וסת וכו', ופירש"י ופליגי רבנן בעלמא עליה:

תעו. בפרק כל היד (נדה יד ב) וכשטיהר ר' יוסי

נמ:

זהב פרק רביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס עם הוספות

א) (גמרא נב ע"פ ר"י) פסיק קדי. יצמות די. מולין מז. א. ס' ג' רבנא יע. א) (פירוש על זה ממלא נבדוקים יג. רש"י ד"ה א"ל מפני שסורין). ז) מ"ק פ"ג ה"א (י). ח) ע"י חוס' מועד קטן ע"י ד"ה לא אשאלה ונחוס' דנדה ז: ד"ה הקשה. ח) בע"א. שמות כב. כ.

הנהרות הב"ח

ב) גמי נקב שנידי אשה תפח נל"ו וכן נכש"י:

גליון הש"ס

גמי' הוהירא תורה ב"י' מקומות. ע"י קדוין דף ע ע"ג מוספות ד"ה קסי דנקטו כ"ד מקומות: שם מפני שסורין. ע"י כש"י הויות דף ג ע"א ד"ה אמר לכו:

תורה אור השלם

א) לא בשמיים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויחזק לנו וישימנו איתן ויעשה: (יחזק לנו) ב) לא תורה אורי רבים לקעה ולא תענה על רב לנחת אורי רבים לתפוח: (שמות כב. כ) ג) וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים: (שמות כב. כ) ד) וכי יגר אתך גר בארצכם לא תונה אהו: (ויקרא י"ג. י) ה) ולא תונה איש את עמיתו וראתו מאלתיך כי אני יי אלודים: (ויקרא כ"ג. י) ו) וגר לא תלחץ ואתם כי גרים הייתם בארץ מצרים: (שמות כב. כ) ז) אם כסף תלוה את עמי את הקני עקר לא תהיה לו בנשה לא תשיבנו עליו נשך: (שמות כב. כ)

ליקוטי רש"י

כעכנא זו. כעכנא זה שמוך עלמא בעגולה (ברכות טז). כ"ב מדרות. נעשו נמרו זה או שנגעו נמרו וזהו לי אלעזר מתיקן וס' שפוס. וברביהו. לפי שגרס מאל לתוק נמרו זה (ברכות טז). נחשו"ל. לוח סעלה (נתיב גו). ריפתא. לתם (תענית כב). שיפורא. שפר (נתיב סד). עינא. דשכיב.

עין משפט ור מוצה

קפח א מ"י פ"ט מ"ל יסורי מניה הל' ה: קפח ב ג ד מ"י פ"ד מ"ל מניה הל' טו טז סמג לאין קפח טו ט"ז ח"מ ס"י נמח ספ"ג: קצ המ"י ט"פ הלכה ה' סמג לאין קע קלו טו ט"ז ס"י ספ"ג:

הנהרות וציונים

א) ראשונים (גם נמוי דפוס קושטא) ובתי שיהקפדוהו. וביה בברכות דף יט ע"א. וע"י כמה שנים במו"י בהמשך. ונמצאים כן בחלק מהמקומות והדף ארבע אמות ודור וישב במקומו אמרו לו: ג) ציל תוביח ועבדין. וביה בכמה ראשונים ובתי: ד) ציל חורה אמת המים אחריה (יע"ב). ונבנתה המארז וברוב הכתי' חזרו היותם: ה) מנרת המים וכמה כתי' מה ש"ב יצ"ב: ו) בכמה ראשונים ובתי וידעו ויחריב: ז) דפ"י שחברין וביה במו"י וברביש: ח) וקצת בתי: ט) ראשונים ובתי ונבנה בשטרים, וע"י שורת רביש ס"י שעה: י) ס"א אף (גליון): יא) במנהגים: יב) נוסף עד דאיתא: יג) מנהגים: יד) והיה וכת"י נעלו: יו) (תניא כצ"ל (גליון): יז) ציל ל"שיעור: יח) כעגולה (דפ"י). וביה במו"י וכן הגיה באר"י: יט) כתי' ועשו: ס) ע"י מ"ק טו ע"א שהוא איבעא דלא וכמיש אפישטא, ובתי: פ) צריך להוסיף דוד (דפ"י): פ"א) בכמה כתי' נוסף י"ו: פ"ב) יש להוסיף פהרות (באה"ט). וגי' כתי' בעל הנהרות היה כן שמו, או: שמו היה כן: פ"ג) גירסת המהר"ם והמהר"ש הוא דבור אחד (גליון): פ"ד) באחד מהכתי' נוסף פ"י. ור"ל של רש"י והיה כתי' באות הקודם: פ"ה) ציל אבי אביה (דפ"י): פ"ו) דפ"י קאמי' (וצ"ל קאמר):

זה תנור ש" עכנאי. יש דגרס חכנאי וכן וכן זה נחש ושמה צעל המנור שהיה עושה" שמו ק:

בשמים הוא. והא דלמך צפ"ק לדימנות (ד' יד. ועס ד"ה ר"ה) להלכה ככ"ה משום דלאה צמ קול שאני הכא שפא

לחלוק על דברי תורה דכתיב אחרי רבים להטות אבל התם אדרבה צ"ה רובא אי לאו דהוה מספקא לן אי זולין כתר רובא משום דצ"ס הוה חריפי טובא ועוד דכאן לא ילאה צמ קול אלא משום כבודו דר"א שאמר מן השמים ויכחו והא דלמך התם רבי יהושע הוא דלמך אין משגיחין צנת קול ולא שמעין ליה לרי יהושע אלא על צ"ק דהאי מעשה דר"א דהכא התם דייק מדקאמר לא שמיים היא כצר נמנה לנו תורה משגיח משמע דצ"ס מוסס אין משגיחין קח"יך ואמר נצחוני בני. והא דלמך צריט ע"ז (ד' ג:) מוסס שחבר צהמ"ק אין שמוק לפני הקצ"ה היינו קצוע והכא מילתא דציחומא צעלמא הוא דלמך:

בגדיו והצ"ק מנעלו. אין להוכיח מכאן הא דמנעלא

ליה צנועד קטן (ד' טו: ועס ד"ה לא) אה מנודה לריך קריעת גדיס ותלון מנעל דלמא הכא לנעלא צעלמא הוא דעבר הכי (ט:)

מבית אבי אבא. פי' צנועטס מצית דוד אבי המשפחה שצת נשיאס היתה והס מצית דוד: חוץ משערי אונאה. לפי שנער הלז הוא וקרוב להוריד דמעות משמע"י משום דנפקא לעיל"י מקרא דההילס דשערי דמעה לעיל"י רב תסדול צדיקס מדכתס הנה ה' נכז על תומת אקן ושמה מצית רבן גמליאל היתה מקוצלת שהיה אבי המשפחה" ולא חלוד קאלמר" דלמך רבן גמליאל מקוצלני מצית אבי אבא שפעמים כל צבורה סו': ואמרי"ה זה במו"י. יש מפרש משום דחשיב כי גרים הייתם" וכינא צה: ואין

עכנאי. נחש לרכו לעשות בעגולה" להכניס ונצו אלל פיו: כ"ה פהרות ששיהר ר"א. ע"י מעשה שאירע נשאלה הלכה זו צצית המדרש שפנלה טומאה לאור תנור זה ותנור ועשאו" על גביו פהרות וטיהרס ר"א והציאוס וטרפוס לפניו: אבש שחורים. ענין לער ואלל: אף הוא קרע בגדיו. שהמנודה חייב צקריעה" והצ"ק מנעלו. שהמנודה אסור צנעילת הסנדל צמו"ק (ד' טו:): ונשמט. מן הכסא: שפח. נתקלקל: אך גדול. מכה גדולה: ר"ג. נשיא היה ועל פיו נעשה: שלא ירבו מחלוקות. שלא ירגיל הימיד לחלוק על המרוצין: אימא שלום. כן שמה: בין מלא אהור. סצורה היתה שיהא המדש חסר וקצוע ציוס ל' ולא יפול ציוס המדש על פניו והיה מלא ולא נקצע עד יוס שלשים ואחד ולא נמרה צו ציוס ל' ופול על פניו: מבית אבי אבא. מצית" אבי המשפחה שצת נשיאס היתה והס מצית דוד: חוץ משערי אונאה. לפי שנער הלז הוא וקרוב להוריד דמעות: המאנה את הגר. אונאת דצריס: הלווחבו. דומקו: לא תהיה לו בנישה. לתן הוא שדומקו לתצוע מוצו: ד"ג מלי שגא מלנה דכתיב ציה תלמא לא ש לא מונה לא חונו ואחו ולא חונו אש לא מועמיתו וגר בכלל עמיתו הוא: אוחצו נמי לתלתא כתיב ביה. וגר לא תלחץ ולא תלחצנו ולא מהיה לו כנושה: מוס שבך אל תאמר אהורך. כיון דגריס הייתם גנאי הוא לכס להוסיף" סס גירות: מאן דאית ליה זקיפ' בדיותקיה לא נימא אהוריה זקיף ביניתא. מי שיש לו מלי צמשפתמו לא יאמר לעצמו או לן צימו מלה לי דג או שכל ס לא תלחץ הגא הוא לו: בתינא" אין מערבין פירות בפירות. צעל הציט שאומר פירות שדה פלוני אני מוכר לך כך וכך סאין לא יעצנו צפירות שדה אחרת: ואין

זהו הוא תנור של עכנאי מאי עכנאי אמר רב יהודה אמר שמואל שהקיפו" דברים כעכנא זו ומאורו תנא באורו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קובלו הימנו אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקך חרוב ממקומו מאה אמה ואמרי לה ארבע מאות אמה" אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים יוכיחו" חזרו אמת המים לאחוריהם" אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית המדרש יוכיחו המו כותלי בית המדרש ליפול גער בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה מביכם" לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של ר"א ועדיין מטין ועומדין חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותו בכ"מ עמד רבי יהושע על רגליו ואמר" לא בשמים היא מאי לא בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מזה סיני" אין אנו משגיחין בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה" אחרים רבים להטות אישכיה רבי נתן לאליהו א"ל מאי עביד קובי"ה בההיא שעתא א"ל קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני אמרו" אותו היום הביאו כל טהרות שטיהר ר"א ושרפום באש ונמנו עליו וברכוחו ואמרו מי ילך ויודיעו אמר להם ר"ע אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב" את כל העולם כולו מה עשה ר"ע לבש שחורים ונתעמף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע אמות אמר לו ר"א עקיבא מה יום מיומים לא שחכירים" בדילים מוכך אף הוא קרע בגדיו והצ"ק מנעלו ונשמט וישב על גבי קרקע זלגו עיניו דמעות לקה העולם שלישי בויתים ושלישי בחטים ושלישי בשעורים ויש אומרים אף בצק שבידי אשה (ב) טפח תנא אר"י גדול היה בא בספינה עמד עליו נחשול למבעו וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים מועפו אימא שלום דביתו דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א למיפל על אפיה ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא אחרס איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא" אישכחתיה דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קטלית לאחי אדרהכי נפק שיפורה מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים ננעלים" חוץ משערי אונאה תנו רבנן" המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלווחצו עובר בשנים מאי שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין" וגר לא תונה" וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונה אותו" ולא תונה איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי" ולא תלחצנו" וגר לא תלחץ" ולא תהיה לו כנושה וגר בכלל הוא אלא אחד זה ואחד זה בשלשה תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה" הזהירה תורה בל"ו מקומות ואמרי לה במו"י מקומות בגר" מפני" שסורו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים (תניא" רבי נתן אומר מוס שבך אל תאמר לחברך דהיינו דאמרי אינשי דזקיף ליה זקיפא בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתא" אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים ואין

ממ [מגילה ו]. וגר לא תונה. ונעלה מן. כי גרים הייתם. אם הוסיף אף הוא יוכל להטות ולומר לך אף אחת מגרים זאת מוס שכן כל חמור מנצח. כל לון גר אשך עלה נאמה מדעה אלה לגור שם (שמות כב. כ). שפורי רע. דהיינו יגר הכע ששך עלו רע הוא (היריות ג).

באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף ואף ר"ג היה בא בספינה עמד עליו נחשול למבעו אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס עמד על רגליו ואמר רבנו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים מועפו אימא שלום דביתו דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א למיפל על אפיה ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא אחרס איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא" אישכחתיה דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קטלית לאחי אדרהכי נפק שיפורה מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים ננעלים" חוץ משערי אונאה תנו רבנן" המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלווחצו עובר בשנים מאי שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין" וגר לא תונה" וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונה אותו" ולא תונה איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי" ולא תלחצנו" וגר לא תלחץ" ולא תהיה לו כנושה וגר בכלל הוא אלא אחד זה ואחד זה בשלשה תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה" הזהירה תורה בל"ו מקומות ואמרי לה במו"י מקומות בגר" מפני" שסורו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים (תניא" רבי נתן אומר מוס שבך אל תאמר לחברך דהיינו דאמרי אינשי דזקיף ליה זקיפא בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתא" אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים ואין

ממ [מגילה ו]. וגר לא תונה. ונעלה מן. כי גרים הייתם. אם הוסיף אף הוא יוכל להטות ולומר לך אף אחת מגרים זאת מוס שכן כל חמור מנצח. כל לון גר אשך עלה נאמה מדעה אלה לגור שם (שמות כב. כ). שפורי רע. דהיינו יגר הכע ששך עלו רע הוא (היריות ג).

באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף ואף ר"ג היה בא בספינה עמד עליו נחשול למבעו אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס עמד על רגליו ואמר רבנו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים מועפו אימא שלום דביתו דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א למיפל על אפיה ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא אחרס איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא" אישכחתיה דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קטלית לאחי אדרהכי נפק שיפורה מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים ננעלים" חוץ משערי אונאה תנו רבנן" המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלווחצו עובר בשנים מאי שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין" וגר לא תונה" וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונה אותו" ולא תונה איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי" ולא תלחצנו" וגר לא תלחץ" ולא תהיה לו כנושה וגר בכלל הוא אלא אחד זה ואחד זה בשלשה תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה" הזהירה תורה בל"ו מקומות ואמרי לה במו"י מקומות בגר" מפני" שסורו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים (תניא" רבי נתן אומר מוס שבך אל תאמר לחברך דהיינו דאמרי אינשי דזקיף ליה זקיפא בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתא" אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים ואין

ממ [מגילה ו]. וגר לא תונה. ונעלה מן. כי גרים הייתם. אם הוסיף אף הוא יוכל להטות ולומר לך אף אחת מגרים זאת מוס שכן כל חמור מנצח. כל לון גר אשך עלה נאמה מדעה אלה לגור שם (שמות כב. כ). שפורי רע. דהיינו יגר הכע ששך עלו רע הוא (היריות ג).

באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף ואף ר"ג היה בא בספינה עמד עליו נחשול למבעו אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס עמד על רגליו ואמר רבנו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים מועפו אימא שלום דביתו דר"א אחתיה דר"ג הואי מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א למיפל על אפיה ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא אחרס איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא" אישכחתיה דנפל על אנפיה אמרה ליה קום קטלית לאחי אדרהכי נפק שיפורה מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים ננעלים" חוץ משערי אונאה תנו רבנן" המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלווחצו עובר בשנים מאי שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין" וגר לא תונה" וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונה אותו" ולא תונה איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי" ולא תלחצנו" וגר לא תלחץ" ולא תהיה לו כנושה וגר בכלל הוא אלא אחד זה ואחד זה בשלשה תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה" הזהירה תורה בל"ו מקומות ואמרי לה במו"י מקומות בגר" מפני" שסורו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים (תניא" רבי נתן אומר מוס שבך אל תאמר לחברך דהיינו דאמרי אינשי דזקיף ליה זקיפא בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתא" אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים ואין

ממ [מגילה ו]. וגר לא תונה. ונעלה מן. כי גרים הייתם. אם הוסיף אף הוא יוכל להטות ולומר לך אף אחת מגרים זאת מוס שכן כל חמור מנצח. כל לון גר אשך עלה נאמה מדעה אלה לגור שם (שמות כב. כ). שפורי רע. דהיינו יגר הכע ששך עלו רע הוא (היריות ג).

תוספות בבא מציעא לו ע"א וע"ב הרא"ש קא

בין כרך אחד לשתי כריכות, וקושיא דלעיל מתרץ רישא בבא לצאת ידי שמים (9).

מודה אני בזה שהנכסים בחוקתם. פרש"י
 אע"פ שאני מתלמידי ב"ש ואני אומר בשאר
 נפילות יחלקו בזה אני מודה. ואי אפשר לומר
 כן דק"ל הלכה כר"ע מחברו (9) ואם היה
 מתלמידי ב"ש לא היה הלכה כמותו, כי היכי
 דאמר ר' אליעזר שמותי הוא ומפרש בירוש' (9)
 שהיה מתלמידי ב"ש, ואע"ג דר' עקיבא תלמידו
 של ר' אליעזר (9), גם היה תלמידו של ר'
 יהושע (9) שהיה מתלמידי ב"ה (9). ור' אליעזר
 עצמו היה מתלמידי ב"ה דבמסכת אבות (9) חשיב
 ליה בהני חמשה תלמידים שהיו לו לרבן יוחנן
 בן זכאי ורבן יוחנן מתלמידי ב"ה היה (9). ותניא
 בסוף פרק הישן (9) שמונים תלמידים היו לו
 להלל הזקן קטן שבכלם ר' יוחנן בן זכאי, והא
 דאמר ר' אליעזר שמותי הוא שהיה נוטה אחרי
 דברי ב"ש בכל דבריהם, ואילו ר' עקיבא אשכחן
 פ"ק דיבמות (9) גבי צרת הבת דקאי כב"ה,
 והא דאמר ר' יצחק (9) סתם משנה ר' מאיר וכו' וכלהו
 ח"ל ר' עקיבא, ולקמן בסוף האומנים (9)
 מתמה תלמודא א"כ ה"ל מתני' דלא כר' עקיבא,
 מוכח דר' עקיבא לאו מתלמידי ב"ש היה, דא"כ
 הו' כלהו דלא כהלכתא דב"ש במקום ב"ה אינה
 משנה (9). ונ"ל דדוקא בהך דהכא דס"ל לר'
 עקיבא כב"ש, אי נמי אידי דנקט אלו ואלו מודים
 נקט נמי איהו מודה, ובאלו אומר, אומר אני
 שהנכסים בתזקתן כב"ה ולא הודו ב"ה לב"ש.

בשביל הפקדון ואגב הפקדון נקט גזל, והך דשנים
 שהפקידו לא דמיא למקח דמחייב ליה ר' עקיבא,
 דהתם אית ליה למידק כמו מפקיד בשתי כריכות,
 שהמוכר צריך למכור חפציו בשוק וליכא למימר
 אתון גופייכו לא קפדיתו אנא קא אקפיד דמאי
 הוה ליה למעבד. ועוד דלמאי דסתם לן הנא
 פרק האשה שהלכה (ע) דדוקא בגזל פליגי ר',
 עקיבא ור' טרפון ולא במקח אתי שפיר דסיפא
 דמתני' כר' עקיבא (ע).

ל"ז ע"ב שתיקה כהודאה דמיא. נראה דבכל
 ענין שיש לתלות שתיקתו לפי
 שמחשב בלבו מה יאמר, לא אמרינן שתיקה
 כהודאה דמיא, דאם לא כן הו"א כל אדם נפסד
 שאינו יכול למהר ולענות, ואפילו בהך דהכא
 אם היה טוען מה ששתקתי לפי שהייתי מחשב
 להכירך אם היית אתה שגזלתי אם לא, הכי נמי
 דמהימן (ע), אבל אי לא טעין לא טענינן ליה.

והא הכא דשמא ושמא. הקשה רבינו מאיר
 אמאי לא משני כדמשני לעיל שאני גזל דעבד
 איסורא, וגבי פקדון הוה ליה למידק, ואין לומר
 דמטעם הוה ליה למידק לא מחייב, אלא בבא
 לצאת ידי שמים אפילו לר' עקיבא, ולהכי
 איצטריך לשנויי הא אוקימנא מתני' בבא לצאת
 ידי שמים, דא"כ מאי פריך לקמן מרועה, לימא
 התם אינו בא לצאת, אלא ע"כ היכא דהוה ליה
 למידק חייב לר' עקיבא ואפי' בדיני אדם, וי"ל
 דרבה לית ליה שינויא דרבא דלעיל במפליג

מדי שמים דכיון דיש פשיעה מהמפקיד מגרע
 פשיעת הנפקד, והתודה התם לא ס"ל כן כמ"ש
 המהרש"א. (עט) וכ"ה בריצב"א הובא בפסקיו
 בפ"ה דגיטין ס"י ת. (פ) בגירסא שלפנינו איתא
 רבא, ורבינו דגורס רבה ופליג ארבא סובר רבה דפקדון
 אפי' בב' כריכות דומה ללקח מא' מחמשה בני אדם
 ואינו חייב אלא לצאת ידי שמים. (פא) עירובין
 מו ב. (פב) שביעית פ"ב ה"ט. (פג) סנהדרין
 סח א. (פד) מע"ש פ"ב מ"ז, ומס' דרך ארץ זוטא
 פ"ח, ועיין בהקדמת הרמב"ם לסדר זרעים בפרק
 החמישי. (פה) אבות פ"ב, מתלמידי ריב"ז שהי'
 מתלמידיו של הלל. (פו) אבות שם. (פז) שם,
 אלא דהתם איתא שקבל מהלל ושמאי לכן מייתי מסו"פ
 הישן. (פח) סוכה כח א. (פט) טו א.
 (צ) סנהדרין פו א. (צא) פב א. (צב) ברכות

(ע) יבמות ק"ח ב. (עח) עיין בקצוה"ח ס"י ש' סק"א
 כתב לחלק לשיטת השו"ע בסי' רכב סעיף ב' דבמקח
 חייב לצאת י"ש, ואילו גבי פקדון בכרך אחד פטור
 י"ש אפי' תבעו לי, משום דגבי פקדון דכל היכא דאיתי'
 הוא ברשותא דמרי', לכן אם לא פשע ויכול לומר הרי
 שלך לפניך פטור מידי שמים, אבל במקח דהוה חוב
 וצריך להחזיר ליד בעליו לכן חייב לצאת י"ש, וכ"ה
 בנתיבות ס"י ע"ו סק"א כתב דבכרך אחד יכול לומר
 הש"ל, אבל מרבינו כאן, וכן מפסקיו ס"י ט' דס"ל
 דבכרך אחד נמי חייב י"ש, נראה דסובר דדיון הו"ל
 למידק הוא דין דספק כזה חייב משום דפשע אבל בכרך
 אחד ולא פשע פטור דברי לו שאינו חייב לכולם ולא
 משום דיכול לומר הש"ל, עיין בברכת שמואל לב"מ
 ס"י א' ס"ק ה', (וע"כ רבינו מחלק גם כן לעיל,
 דהיכא דהמפקיד עצמו הו' ליה למידק פטור

רבי יוסי אימא לך או כדברי רבי אימא לך
 א"ל כדברי רבי אימא לי וכו' סבר רבי
 ריש מתיבתא הוא ושכיחי רבנן קמיה ומחדדן
 שמעתתיה ומוכח דהגם דרבי תלמיד ר' יוסי
 סבר רב חמא דהלכה כרבי וכמ"ש הרב
 מהר"א הלוי בספר גן המלך סימן צ"ד. ומה"ט
 כיון דסתם רבי אף שמחלקת בצדו הלכה
 כסתם. אבל כי פליגי חביריו דרבי יוסי
 ומפורשים בשמן הלכה כר' יוסי מחביריו.
 והיה בהני"ח הנח"ה סובר"ת מאי דאמרן נדדו
 הלכו רוב קושיות והכרעות והשגות הרב יד
 מלאכי כאשר עין אדם יושט עליו. וכבר כתבנו
 בעניותנו מזה באות הקודם על דברי סמ"ג
 וכנה"ג. וגם הרב כמהר"ד קורניאלדי דרך בזה
 אלא שקיצר מאד ורצה לאומרו בעד הסמ"ג
 והנמשכים אחריו כמ"ש. ואני אמרתי בחפזי
 מבלתי יכולת לעמוד על כל המקומות שהביא
 הרב יד מלאכי זלה"ה:

ומה שקיים הרב יד מלאכי השגת הרב כנה"ג
 על הרב יבין שמועה שכתב דט"ס בה"ע
 וצ"ל הלכה כרבי יוסי מחביריו. כמדומה שלא
 ראה אשר תריץ יתיב הרב ז"ל על השגת
 הרב כנסת הגדולה ז"ל בספרו היקר הליכות אלי
 דף ע' סוף ע"א וכתב שהוא מוכרח דיש
 ט"ס בדברי הליכות עולם דאל"ך קשה ידידה
 אדידה דכיון דכתב משום דנימוקו עמו א"כ
 מה"ט הוי הלכה כרבי יוסי נגד רבים כמ"ש
 פרק התקבל אמר לפגיו ר"ש ברבי מאחר
 שר"מ וחנינא איש אונן חולקים על רבי יוסי
 מה ראה רבי לומר הלכה כר' יוסי א"ל
 שתוק בני לא ראית את רבי יוסי שנמוקו עמו
 הרי שמתעם זה פוסק נגד רבים וכו' ע"ש.
 הן אמת דיש להשיב עליו דאע"ג דהתם נשתמש
 הש"ס לפסוק נגד חביריו משום דנימוקו עמו.
 אינו מחוייב הא דנימוקו עמו לפסוק הלכה
 אפילו מחביריו. דודאי גם מי שאומר מחביריו
 ולא מחביריו מודה שנמוקו עמו וזה מוסכם
 כמ"ש בגיטין דף ס"ז אלא דסבר דהא דנימוקו
 עמו מהני נגד יחיד דוקא וכמ"ש כמה גדולים.
 [ואחר זמן ראיתי בספר הקדוש ספר הקנה

אשר היה גנוז באוצרות גדולי יחידי סגולה
 ועתה גרפס מחדש אך יש טעיות ודלוגים הרבה
 וראיתי בדף פ"ג שכתב בענין זה וראיתי
 להעתיק לשונו כפי נסחת כתיבת יד המדוייקת
 וז"ל כל אלו הלכה כר' יוסי מחביריו וכי מכלם
 היה ר' יוסי בעל סברא חכם אלא בעבור
 שכחו היה משיג למעלה מכחן של אלו על כן
 היה הלכה כמותו שכל אלו כל א' היה יודע
 השפעתו ואחיזתו ועל כן תלמידי דרב העניש
 אחד לחבירו וכמה דברים שהלכה כמותו במקום
 שנחלק עם יחיד אבל נחלקו עליו רבים הלכה
 כחכמים שמן השמים הסכימו אחרי רבים להטות
 עכ"ל וכדברי קדשו נתיישבה תגבורת חקירת
 השואל להרב חוות יאיר סימן צ"ד ע"ש
 שהיא מעין דוגמת חקירת ספר הקדוש קנה
 הנו' ממש ובשגם הרב חוות יאיר השיב תשובה
 נצחת עוד יתישבו הדברים בנחת את כל ונוכחת.
 ומ"ש ספר הקדוש קנה ועל כן תלמידי דרב
 וכו' נראה שכיון למ"ש בנדה דף ל"ו ע"ש]:

מו. הלכה כר"ע מחבירו ראיתי להרב יבין
 שמועה דף פ"ו כלל ר"ל שכתב
 שמצא לרבינו פרץ פרק הזהב אהא דגרסינן
 התם א"ר עקיבא מודה אני בזה פירש"י אע"ג
 דמתלמידי ב"ש אני הכא מודינא ולא נהירא
 דלא אשכחן בשום דוכתא שיהיה ר"ע תלמיד
 ב"ש ועוד קשה דהא פסקינן כרבי עקיבא
 בכל דוכתא ואי מתלמידי ב"ש היכי פסקינן
 כוותיה הא אין הלכה כמותו כדאמרין גבי
 ר"א דשמותי הוא ופירש ר"י שהוא מתלמידי
 ב"ש עכ"ל ואני ההדיט יצא לחפש"י חנם
 כי חיפשתי פרק הזהב ולא מצאתי דאמרי' התם
 א"ר עקיבא מודה אני בזה ולא מצאתי ברש"י
 שום דבר. וראיתי בסדר הדורות דף ק"ם סוף
 ע"ב שכתב וז"ל כתב רש"י פרק הזהב רבי
 עקיבא מתלמידי ב"ש היה והתוספות חולקין
 עליו עכ"ל ולא חוינא כי האי סימנא בפרק
 הזהב לא ברש"י ולא בתוס':

ולפום ריהטא יש להרגיש בדברי רבינו פרץ
 שהקשה על רש"י דבשום דוכתא לא
 אשכחן שיהיה ר"ע תלמיד ב"ש דהרי ר"ע

עין

מערכת ה

זוכר

תלמיד ר' אליעזר הגדול ואיהו קאמר דר"א מתלמידי ב"ש. ותו מאי מקשה על רש"י ממה שפירש ר"י דשמותי מתלמידי ב"ש ור"י בן נכדתו של רש"י. ותו דהול"ל דבירושלמי מפרש כן דשמותי הוא מבית שמאי. ותו דהר"י רש"י מפרש דשמותי הוא שברכותו כדפירש פ"ק דנדה דף ז' ולפי פירושו לא קשיא וכמו שתירץ הרב יבין שמועה בכלל זה על דברי רבינו פרץ ע"ש באורך :

והיה אפשר לומר דכונת רבינו פרץ להקשות על רש"י ממה נפשך דקשה דהיכא אשכחן דר' עקיבא הוא מתלמידי ב"ש לפי דברי רש"י דפירש דאין הלכה כרבי אליעזר ודשמותי היינו שברכותו. ואי תימא דרבי עקיבא תלמיד רבי אליעזר ורבי אליעזר שמותי מתלמידי ב"ש א"כ קשה דהא פסקינן כרבי עקיבא בכל דוכתא ומ"ש ועוד קשה דהא פסקינן לאו דוקא ועוד על דרך שכתבו התוס' בכתובות דף פ"ה. ומ"ש דשמותי פירש ר"י שהוא מתלמידי ב"ש הכונה דר"י פירש מהירושלמי כן על דרך שכתבו התוס' פ"ק דנדה דפירשו ר"ת ורשב"ם מתלמידי ב"ש וכן הוא בירושלמי וכ"כ התוס' בשבת דף ק"ל מר"ת ע"ש וזו כונת רבינו פרץ ועל הירושלמי שהביא ר"י סמ"ך :

ומעתה נתפקפק מה שתירץ הרב יבין שמועה דרש"י אזיל לטעמיה דפירוש שמותי שברכותו וא"כ הלכה כמותו כל שאינו חולק על רבים כבית שמאי וכו' ע"ש דהרי מפורש בירושלמי בכמה דוכתי דפירוש שמותי הוא מתלמידי ב"ש ובמה כחו של רש"י לחלוק על הירושלמי. דבשלמא כי לא נפיק מידי לדינא אינו כל כך קשה דפירש ברכוהו דאפשר דסבר רש"י דהא והא איתא ובהכי היה מיישב רש"י הקושיות שיש על הפירושים דלפירוש ברכוהו קשה דהול"ל משום דברוכי הוא כמו שהקשה הריטב"א הביאו הרב יבין שמועה דף פ"ח ע"ב. ולפירוש הירושלמי יש להרגיש דהול"ל משום דמב"ש הוא דבשלמא אי רבי אליעזר היה מתלמידי ב"ש באמת היה מובן באומרו

דשמותי הוא דמב"ש הוא אמנם ר' אליעזר תלמיד ריב"ז וריב"ז תלמיד הלל וצ"ל דאח"ך נטה לב"ש או שנעשה תלמיד לתלמידי ב"ש כמ"ש הר"ן פ"ק דשבת ובהיות הדבר נעלם הול"ל משום דמב"ש הוא. ולכך סבר רש"י דהא והא איתא דאמרו דשמותי לרמוז דברכותו וגם שהיה מבית שמאי ואינו חולק רש"י על הירושלמי ומשום"ה אף דבשבת דף ק"ל רש"י עצמו הביא הירושלמי בנדה דף ז' כתב דברכותו וסמך על מה שהזכיר הירושלמי בשבת ותפס שברכותו דלדידיה הא והא איתא זה אפשר ליישב דברי רש"י :

אמנם השתא דנפקא מינה לדינא כמ"ש הרב יבין שמועה בכלל זה דלרש"י שפירש שברכותו א"כ מטעם היותו תלמיד ב"ש היה מקום שיהיה הלכה כמותו כשאינו חולק עם רבים וכן הוא ר"ע. ור"א דאין הלכה כמותו כלל היינו משום שברכותו. ומינה דלירושלמי שמפרש שמותי כב"ש הא"י טעמא סגי דאין הלכה כמותו כלל והדרא קושית רבינו פרץ על רש"י. והשתא דנפקא מינה טובא יקשה על רש"י איך חולק על הירושלמי לפי דברי הרב יבין שמועה :

אשובה אראה דהגם דלפי דברי הרב יבין שמועה יקשה על רש"י היכי שביק מאי דמפורש בירושלמי בכמה דוכתי ופירש מדנפשיה פירוש אחר ומה גם דנפקא מינה טובא. ברם אם נצרף דברי הרב יבין שמועה עם מה שכתבתי בענייני בסמוך באנו לכלל ישוב דברי רש"י והוא דכבר רש"י ראה מה שפירשו בירושלמי וכמו שכתב הוא עצמו בשבת דף ק"ל כמדובר. אמנם קשיא ליה לרש"י דלפי פירוש הירושלמי דשמותי היינו מתלמידי ב"ש יקשה דא"כ אין הלכה כרבי אליעזר דוקא כשחולק עם רבים כמו ב"ש שחלקו עם בית הלל. אמנם אין טעם זה מְספיק לומר שאין הלכה כר' אליעזר בשום מקום אף כשחולק עם יחיד וסוגיין דעלמא דאין הלכה כרבי אליעזר כלל. ואם נאמר דהפירוש הוא שברכותו יקשה כמו שהקשה הרשב"א בחידושי שבת דאטו

להתקשר בהלכה דרגיה והלכה היא בת"ת המכריע ונפיק בת קול אלו ואלו דא"ח שהן מסטרא דעץ החיים וכו', ועוין בס"ט ויקהל משה (בערך דף נ"ד) ובפתיח עינים מהגהת"א לאבות פ"ה משנת כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים זו מחלוקת הלל ושמאי שכ' שמעתי דר"ל שלבסוף לעתיד לבוא יתקיימו סברות בית שמאי, ובחזרה אור להג"ר מלכ"ם פ' חוקת (בדה"ס קמ"ו א) שלעתיד תהיה הלכה כב"ש שאו יתעלו הגבורות הרי שדבריהם קיימים דא"ה, וז"ש בסיום משניות סוף עוקצין חלות דבש מאימתי מיטמאות משום משקה בית שמאי אומרים משיחרור בית הלל אומרים משירסק, אמר ריב"ל עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק ג' מאות ועשרה עולמות שנאמר להנחיל לאזהבי יש גו', דלכאורה למה נקטו בכפילא „צדיק וצדיק" אמנם הנה במשנה ישנן שלש מאות וט"ו מחלוקות ב"ש ובי"ה, וראת תוס' סוכה ג' ע"א ד"ה דאמר לך מני בית שמאי הוא כו' דבששה מקומות הלכה כב"ש וכו', נשאר א"פ ה"י הלכות שלכאורה נדחו דברי ב"ש מהלכה, לזה אמר דעתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק בין מבית הלל בין מבית שמאי כל ש"י עולמות של הלכה שכולם דברי אלהים חיים וקיימים לעד, ולכן נקטו חז"ל מר אמר חדא ומר אמר חדא, דמר אמר דברי אלהים חיים ומר אמר דברי אלהים חיים.

מפני מה זכו ב"ה לקבוע הלכה כמותן, מפני שנוחין ועלובין היו, ע' תקו"ז תנ"ה (פ"ח רע"ב) הדקל ח"ד ק"ל דא חריפא בלישניה וח"ד מסטרא דימינא, ק"ל מסטרא דשמאלא לאולפא כו' ובניצוצי אות ב מביאור הגר"א, ב"ש חריפי טפי ובי"ה נוחים ועלובים כו'.

הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא כו' בתוס' הכא איירי בסתם בני אדם אבל צדיק אשריו ואשרי דורו, וע' זהר יתרו פ"ט ב לאינון בני עלמא דארחיקו כבעירי ולא ידעי ולא מסתכלי דטב לון דלא אתבריאו.

י"ד ע"ב, א"ר האלהים אמרה כו', ע' בהגהות הגר"מ שטרשיש על שבועה זו בש"ס ויש להוסיף מבבא מציעא ט"ז ב, וראה זהר ויקהל קצ"ו א אר"ש האלהים כו', י"ח ע"א דו פרצוף פנים היה לו לאדח"ר עמש"כ לע' ברכות ס"א א.

ע"ב ואריב"א כל אותן השנים שהיה אדח"ר בנידוי חוליד רוחין ושדיון ולולין כו' ע' זהר בראשית י"ט ב אדם קיל שנין שמש ברוחין נוקבין כו', שם נ"ד ב וארי" מההיא שעתא דקטיל קין להבל אתפריש אדם מאתתיה תרין רוחין נוקבין הו' אתיין ומדווגין עמיה ואוליד רוחין ושדיון דשאטן בעלמא כו', שם נ"ה א, וישלח קט"ט ב אלין נגעיי בני אדם דנפקו מאדם כו', שם השמטות רנ"ג סע"ב, פקודי רל"א סע"ב כיון דחזא אדם דאתקטיל הבל כו', תזריע מ"ח ב נגעיי בני אדם כו', אחרי ע"ו ב, זהר חדש בראשית (ח' ע"ב) בסתרי אותיות, שם (ט' ע"א), רות (ע"ט ד) ותקונים (קכ"א ג), וע"ז בראשית ל"ד ב ניצוצי אות ה, וע' תרגום יוב"ע בראשית ד' כ"ה.

אמרה יונה לפני הקב"ה כו' תקו"ז תכ"א (מ"ה ב) אמאי עלי זית כו' ובניצוצי אות כב.

נותן זמירות בלילה, ע' הק' זהר בראשית תי ע"א והנה ר"ש וכלהו חברייא מרגנין ברינה דאורייתא, ויקרא י"ט ב דרינה דאורייתא לא אתקרי אלא בלילה, וע' תרגום איכה ב' י"ט עה"פ קומי רוני בלילה, ובגמ' עבודה זרה ג' ובלילה שירה עמי וראה מש"כ בס' נפש חיה סי' רל"ח ובניצוצי זהר תרומה קל"ז ב אות א, וראה להלן עירובין ס"ה ג, הגיגה י"ב ב, עבודה זרה ג' ע"ב, ויק"ר פ"ט א.

מאי מולא דיליה בעלה ולבעלה לית מולא כמה דאוקימנא אין מול לישראל כו' אות יח"כ, ובזהר חדש יתרו ל"ב ג, וע' במקור חסד לס' חסידים סי' שכ"א ובהגהות מהרש"ם שם משו"ת הרשב"א ח"א סי' י"ט קמ"ח ות"ט, ותשובות זכרון יהודה מר"י בן הרא"ש סי' צ"א.

ע"ב, דקאי צדק במערב כו', ע' זהר לך פ"ו רע"א, וצדקה תציל ממות כו' ע' זהר וירא ק"ד א ובאור החמה שם.

כפי רישוך כי היכי דתהוי עלך אימתא דשמאי ע' רע"מ נשא קכ"ב ב דאסור ליה לבר נש למיזל ד' אמות בגלוי דרישא כו', אמנם שם פנחס רמ"ה ב אוקמה מ"מ אסור לתלמיד חכם למיהך ד' אמות בגלוי הראש כו' וע' מחזיק ברכה להגהת"א סי' ב אות ב, במקור חסד לס' חסידים סי' יח אות זו וסי' נ"ג אות יד ובס' נפש חיה סי' ב' סע' יו"ד.

עירובין

בי ע"א, מבוא שהוא גבוה למעלה מעשרים אמה כו' ע' הק' תקו"ז (ח' ע"א) ו' דא קורה ועמודא לסמוך עלה בית כו' ואיהו עירוב דישפיל ביה הקורה אם הוא למעלה מעשרים דאיהו יו"ד דלעילא מכ' דאיהו כ' כתר איהו עלת העילות על כלא דלית עינא שליט עליה כו', וע' תכ"ד (ס"ט א).

י"ג ע"א, הוי זהיר במלאכתך כו' ע' זהר אחרי ס"ה ב אר"א ברי מכאן ולהלאה אזהרה דלא למיכתב שמא קדישא אלא כדקא יאות כו', וראה שם ויקרא י"ג ב אורייתא כלא שמא דקב"ה הוי כו' ובניצוצי זהר שם.

אפילו מיחש לזכוב נמי דילמא אתי ויתוב אתניה דדל"ת כו', זהר משפטים קט"ז א, דאי בעי ב"ג יעדי קוצא דד' כו', וע' ויקרא רבה פ"ט ב כי לא תשתחוה לאל אחר אם אתה עושה רי"ש דל"ת אתה מחריב את כל העולם כולו כו'.

ע"ב תלמיד היה לו לר"מ זפומכוס שמו שהיה אומר על כל דבר ודבר מ"ח טעמי כו', ע' הק' תקו"ז (ד' ע"ב) חמשים שערי בינה ניתנו למשה חוץ מאחד כו' ולתתא במלאכים מ"ט פנים טהור מן מ"ט טרוק, שם (י"ד א) יזהירו אלין מארי משנה דאינון מ"ט אנפין טהור ומ"ט אנפין טמא כו', תכ"ב (ס"ז ב) סליק כלא מ"ט אנפין דאורייתא, וע' ירושלמי סנהדרין פ"ד ה"ב שהתורה נדרשת מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור מנין ודגל"ו עלי אהבה וכה"א אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף מזוקק שבעתים (ו' פעמים י'). ובעגור"ר חוקת פ"ט ב תנוקות שהיו בימי דוד עד שלא טעמו טעם חטא היו יודעין לשאול את התורה מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור וע' שוחר טוב פ"ו ופי"ב ובהזר שמות ט"ו רע"ב ולהלן ראש השנה כ"א ב.

יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלהים חיים ע' זהר ויקרא ו' סע"ב לית לך מלה באורייתא דאמרין כלהו חברייא דא הכי ודא הכי דלא אזל כלא לאתרי חד ולמבוע חד אתכנס כד"א כל הנחלים הולכים אל הים וכתוב הכל הולך אל מקום אחד וע' תקוני זהר חדש (ק"ז א) מאן דאלים גבר כגון הלכה דהלל על הלכה דשמאי דאתכפיא הלכה דשמאי תחות הלכה דהלל אע"פ דאלו ואלו דא"ח אלא לאחזאה כו', וע' תקו"ז ת"מ (פ' סע"א) ודא מחלוקת לשם שמים ובניצוצי זהר אות כ"ד מביאור הגר"א מסטרא דב"ש ובי"ה דינא ורחמי דכל אחד רוצה הלכה כמותו שערי זהר / מרגליות, ראובן בן משה {עמוד 71} (726077)